TIESAS SPRIEDUMS (pirmā palāta)

2009. gada 23. aprīlī *

Lieta C-167/08

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši EKL 234. pantam, ko *Hof van Cassatie* (Beļģija) iesniedza ar lēmumu, kas pieņemts 2008. gada 10. aprīlī un kas Tiesā reģistrēts 2008. gada 21. aprīlī, tiesvedībā

Draka NK Cables Ltd,

AB Sandvik International,

VO Sembodja BV,

Parc Healthcare International Ltd

* Tiesvedības valoda — holandiešu.

pret

Omnipol Ltd.

TIESA (pirmā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs P. Janns [*P. Jann*], tiesneši M. Ilešičs [*M. Ilešič*], E. Borgs Bartets [*A. Borg Barthet*], E. Levits (referents) un Ž. Ž. Kāzels [*J.-J. Kasel*],

ģenerāladvokāts P. Mengoci [*P. Mengozzi*],
sekretāre M. Fereira [*M. Ferreira*], galvenā administratore,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2009. gada 12. februāra tiesas sēdi,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

— *Draka NK Cables Ltd*, *AB Sandvik International*, *VO Sembodja BV* un *Parc Healthcare International Ltd* vārdā — P. Lefebvre [*P. Lefèbvre*], *advocaat*, A. Hansebuts [*A. Hansebout*], juriskonsults, un K. Ronse [*C. Ronse*], *avocat*,

— *Omnipol Ltd* vārdā — H. Geinjē [*H. Geinger*], H. Verhulsts [*H. Verhulst*] un R. Portokarero [*R. Portocarero*], *advocaten*,

— Beļģijas valdības vārdā — T. Materne [*T. Materne*], pārstāvis,

— Slovākijas valdības vārdā — J. Čorba [*J. Čorba*], pārstāvis,

— Eiropas Kopienu Komisijas vārdā — A. M. Rušo-Žoē [*A.-M. Rouchaud-Joët*] un R. Trousterss [*R. Troosters*], pārstāvji,

ņemot vērā pēc ģenerāladvokāta uzklausīšanas pieņemto lēmumu izskatīt lietu bez ģenerāladvokāta secinājumiem,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt Padomes 2000. gada 22. decembra Regulas (EK) Nr. 44/2001 par jurisdikciju un spriedumu atzīšanu un izpildi civillietās un komerclietās (OV 2001, L 12., 1. lpp.) 43. panta 1. punktu.

2 Šis lūgums tika iesniegts prāvā starp atsevišķiem *Central Bank of Iraq* (turpmāk tekstā — "*CBI*") kreditoriem, proti, Somijā dibināto *Draka NK Cables Ltd*, Zviedrijā dibināto *AB Sandvik International*, Nīderlandē dibināto *VO Sembodja BV* un Īrijā

dibināto *Parc Healthcare International Ltd* (turpmāk tekstā kopā — "prasītājas") pret citu *CBI* kreditoru, proti, Čehijas Republikā dibināto *Omnipol Ltd* (turpmāk tekstā — "*Omnipol*") par *rechtbank van eerste aanleg te Brussel* (Briseles pirmās instances tiesa) izdotu lēmumu, ar ko tiek atļauta *Gerechtshof te Amsterdam*2003. gada 11. decembra sprieduma par *Omnipol* prasījumiem pret *CBI* izpilde.

Atbilstošās tiesību normas

Kopienu tiesiskais regulējums

3 Regulas Nr. 44/2001 43. panta 1. punktā ir noteikts:

"Visas puses var pārsūdzēt lēmumu par izpildāmības deklarāciju prasību [pieteikumu]."

4 Šī regula aizstāj 1968. gada 27. septembra Konvenciju par jurisdikciju un spriedumu atzīšanu un izpildi civillietās un komerclietās (OV 1972, L 299, 32. lpp.), kas ir grozīta ar 1978. gada 9. oktobra Konvenciju par Dānijas Karalistes, Īrijas un Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotās Karalistes pievienošanos (OV L 304, 1. lpp., un — grozītais teksts — 77. lpp.), ar 1982. gada 25. oktobra Konvenciju par Grieķijas Republikas pievienošanos (OV L 388, 1. lpp.), ar 1989. gada 26. maija Konvenciju par Spānijas Karalistes un Portugāles Republikas pievienošanos (OV L 285, 1. lpp.), kā arī ar

1996. gada 29. novembra Konvenciju par Austrijas Republikas, Somijas Republikas un Zviedrijas Karalistes pievienošanos (OV 1997, C 15, 1. lpp.; turpmāk tekstā — "Briseles konvencija").

5 Briseles konvencijas 36. panta 1. punktā ir noteikts:

"Ja izpilde tiek atļauta, puse, pret kuru celta izpildīšanas prasība [pieteikums], viena mēneša laikā pēc lēmuma izsniegšanas var to pārsūdzēt."

6 Šīs konvencijas 40. pantā ir noteikts:

"Ja prasība [pieteikums] tiek noraidīta, prasītājs var to pārsūdzēt:

[..]

Puse, attiecībā uz kuru prasa izpildi, izsauc uz apelācijas instances tiesu. [..]"

Valsts tiesiskais regulējums

7 Beļģijas civilkodeksa 1166. pantā ir noteikts:

"Taču kreditori var izmantot visas sava parādnieka tiesības un prasījumus, izņemot tos, kas attiecas tikai uz viņu personīgi."

Pamata prāva un prejudiciālais jautājums

8 Prasītājas un *Omnipol* skar *CBI* piederošo naudas līdzekļu vienlīdzīga sadale.

9 *Omnipol* prasījums ir puse no prasījumu pret *CBI* kopējās summas. *Omnipol* savu prasījumu pamato ar *Gerechtshof te Amsterdam* 2003. gada 11. decembra spriedumu.

10 *Rechtbank van eerste aanleg te Brussel* atļāva šī sprieduma izpildi saskaņā ar Regulas Nr. 44/2001 38. un turpmākajiem pantiem.

11 Prasītājas šo izpildes atļaušanas lēmumu kopīgi pārsūdzēja, pamatojoties uz "netiešu prasījumu" Beļģijas civilkodeksa 1166. panta nozīmē un Regulas Nr. 44/2001 43. panta 1. punktu, lai nepieļautu *Gerechtshof te Amsterdam* taisītā sprieduma izpildi.

12 2005. gada 14. novembrī *rechtbank van eerste aanleg te Brussel* atzina šo pārsūdzību par nepieņemamu, nospriezdama, ka, lai arī Beļģijas civilkodeksa 1166. pants piešķir kreditoriem tiesības izmantot visas viņu parādnieku tiesības un prasījumus, viņus nevar uzskatīt par "pusēm" Regulas Nr. 44/2001 43. panta 1. punkta nozīmē. Šajā regulā noteiktā izpildes atļaušanas procedūra paredz pārsūdzības līdzekļu pilnīgu un neatkarīgu sistēmu, ko valsts likumdevējs nevar papildināt.

13 Prasītājas par šo lēmumu iesniedza kasācijas sūdzību. Tās apgalvo, ka kreditors, kas netieša prasījuma ceļā izmanto parādnieka tiesības, ir jāuzskata par "pusi" Regulas Nr. 44/2001 43. panta 1. punkta nozīmē, jo parādnieks bija puse ārvalstu procesā.

14 *Hof van Cassatie* [Kasācijas tiesa] konstatēja, ka, lai arī Regulai Nr. 44/2001 pārsūdzības līdzekļu jomā bija tāds pats mērķis kā Briseles konvencijai, šīs regulas 43. panta 1. punkta formulējums atšķiras no analoga noteikuma formulējuma minētajā konvencijā.

15 Briseles konvencijas 36. pantā bija paredzēts, ka puse, pret kuru iesniegts sprieduma pamata lietā izpildīšanas pieteikums, var pārsūdzēt šādas izpildes atļaujas lēmumu, bet Regulas Nr. 44/2001 43. panta 1. punktā ir paredzēts, ka "visas puses" var pārsūdzēt lēmumu par šāda sprieduma izpildāmības deklarāciju pieteikumu.

16 Ņemot vērā šādu Kopienu normatīvo aktu formulējuma attīstību, iesniedzējtiesa uzskatīja, ka nav nepārprotami skaidrs, ka joprojām būtu jāievēro Tiesas veiktā Briseles konvencijas 36. panta interpretācija (skat. 1985. gada 2. jūlija spriedumu lietā 148/84 *Deutsche Genossenschaftsbank*, *Recueil*, 1981. lpp.), saskaņā ar kuru izpildāmības deklarāciju var pārsūdzēt tikai ārvalstu spriedumu vai nolēmumu puses, kas ieinteresētajām trešām personām neparedz lēmumu par izpildes atļauju pārsūdzēšanas iespējas.

17 Šādos apstākļos *Hof van Cassatie* nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādu prejudiciālo jautājumu:

"Vai kreditors, kas ceļ prasību sava parādnieka vārdā un labā, ir uzskatāms par "pusi" Regulas Nr. 44/2001 43. panta 1. punkta nozīmē, citiem vārdiem sakot, par pusi, kas var pārsūdzēt lēmumu par izpildāmības deklarācijas pieteikumu, pat ja tiesas procesā, kurā attiecībā uz šo parādnieku šo deklarāciju prasījis cits kreditors, tas formāli nerīkojās kā procesa puse?"

Par prejudiciālo jautājumu

18 Iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai Regulas Nr. 44/2001 43. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka parādnieka kreditors var pārsūdzēt lēmumu par izpildāmības deklarācijas pieteikumu, pat ja tas formāli nerīkojās kā procesa puse tiesvedībā, kurā attiecībā uz šo parādnieku šādu deklarāciju prasījis cits kreditors.

19 Lai varētu atbildēt uz šo jautājumu, jāatgādina, ka, pirmkārt, saskaņā ar pastāvīgo judikatūru Regulas Nr. 44/2001 noteikumi ir jāinterpretē autonomi saistībā ar regulas sistēmu un mērķiem (skat. it īpaši 2006. gada 13. jūlija spriedumu lietā C-103/05 *Reisch Montage*, Krājums, I-6827. lpp., 29. punkts, kā arī 2008. gada 2. oktobra spriedumu lietā C-372/07 *Hassett* un *Doherty*, Krājums, I-7403. lpp,, 17. punkts).

20 Otrkārt, tā kā dalībvalstu savstarpējās attiecībās Regula Nr. 44/2001 turpmāk aizstāj Briseles konvenciju, Tiesas interpretācija par pirmā tiesību akta noteikumiem attiecas arī uz otrā tiesību akta noteikumiem, ja Briseles konvencijas un Regulas Nr. 44/2001

noteikumus var kvalificēt kā vienādus. Turklāt no Regulas Nr. 44/2001 deviņpadsmitā apsvēruma izriet, ka Briseles konvencijas un šīs regulas interpretācijā jānodrošina nepārtrauktība.

21 Šajā sakarā iesniedzējtiesa konstatē, ka Regulas Nr. 44/2001 43. panta 1. punkta formulējums atšķiras no Briseles konvencijas 36. panta.

22 Salīdzinoši vērtējot ar Briseles konvenciju izveidoto sistēmu un attiecīgi ar Regulu Nr. 44/2001 izveidoto sistēmu, tomēr jāatzīst, ka šīs regulas 43. panta 1. punkta formulējums ir jāsalīdzina nevis ar minētās konvencijas 36. panta 1. punktu, bet gan ar konvencijas 36. un 40. panta kopējiem noteikumiem.

23 No Briseles konvencijas 36. panta 1. punkta, no vienas puses, un šīs konvencijas 40. panta 1. punkta, no otras puses, izriet, ka tiesības pārsūdzēt ir vai nu pusei, pret kuru ir iesniegts izpildes pieteikums, vai arī prasītājam, ja prasības pieteikums ir ticis noraidīts. Līdz ar to šo divu noteikumu teksts liecina par to, ka izpildes atļaujas procesa vienai vai otrai pusei ir iespēja pārsūdzēt lēmumu, ar ko tiek konstatēta izpildāmība, kas saturiski atbilst Regulas Nr. 44/2001 43. panta 1. punktam, kurā tiek apvienoti šie divi atsevišķie Briseles konvencijas noteikumi.

24 No tā izriet, ka redakcionāli grozījumi Regulas Nr. 44/2001 43. panta 1. punktā salīdzinājumā ar Briseles konvenciju neievieš nekādas izmaiņas pēc būtības un nenozīmē, ka Tiesas interpretāciju par Briseles konvencijas pantiem attiecībā uz nolēmumu izpildi nevarētu piemērot attiecīgajiem Regulas Nr. 44/2001 pantiem.

25 Šajā sakarā Tiesa vispirms ir nospriedusi, ka tiesiskās drošības princips Kopienu tiesiskajā kārtībā un ar Briseles konvenciju sasniedzamie mērķi atbilstoši EKL 220. pantam, ar kuru tā pamatota, paredz šīs konvencijas ietvaros Tiesas izstrādāto jēdzienu un juridiskās kvalifikācijas vienādu piemērošanu visās dalībvalstīs (skat. 1977. gada 14. jūlija spriedumu apvienotajās lietās 9/77 un 10/77 *Eurocontrol*, *Recueil*, 1517. lpp., 4. punkts, kā arī 1995. gada 11. augusta spriedumu lietā C-432/93 *SISRO*, *Recueil*, I-2269. lpp., 39. punkts).

26 Turpinājumā tā precizēja, ka galvenais Briseles konvencijas mērķis ir vienkāršot procesus valstī, kurā tiek prasīta izpilde, paredzot visai saīsinātu, vienkāršu un ātru izpildes atļaušanas procesu, un vienlaicīgi pusei, pret kuru ir iesniegts izpildes pieteikums, sniedzot pārsūdzēšanas iespēju (šajā sakarā skat. 1994. gada 2. jūnija spriedumu lietā C-414/92 *Solo Kleinmotoren*, *Recueil*, I-2237. lpp., 20. punkts, un 1999. gada 17. jūnija spriedumu lietā C-260/97 *Unibank*, *Recueil*, I-3715. lpp., 14. punkts).

27 Šis process veido autonomu un pilnīgu sistēmu, kas ir neatkarīga no līgumslēdzēju valstu juridiskajām sistēmām, tostarp tiesību aizsardzības līdzekļu jomā (skat. iepriekš minēto spriedumu lietā *Deutsche Genossenschaftsbank*, 16. un 17. punkts). Ar to saistītās normas ir jāinterpretē šauri (skat. iepriekš minēto spriedumu lietā *SISRO*, 35. un 39. punkts). No tā izriet, ka Briseles konvencijas 36. pants neietver izpildes atļaušanas lēmuma pārsūdzēšanas iespējas, ko valsts iekšējās tiesības paredz ieinteresētajām trešām personām (skat. iepriekš minēto spriedumu lietā *Deutsche Genossenschaftsbank*, 17. punkts, un 1993. gada 21. aprīļa spriedumu lietā C-172/91 *Sonntag*, *Recueil*, I-1963. lpp., 33. punkts).

28 Tāpēc nav būtiski, kāds tvērums ir tiesībām, kuras saskaņā ar Beļģijas civilkodeksa 1166. pantu ir piešķirtas prasītājiem, kas atbilstoši Beļģijas valdības teiktajam tiesas sēdē nav pielīdzināmi parādniekam.

29 Visbeidzot, Tiesa ir atgādinājusi — ņemot vērā faktu, ka Briseles konvencija vienīgi reglamentē izpildāmu ārvalstu aktu izpildes atļaušanas procesu un neskar pašu izpildi,

uz kuru attiecas par izpildi lemjošās tiesas valsts tiesības (skat. 1988. gada 4. februāra spriedumu lietā 145/86 *Hoffmann*, *Recueil*, 645. lpp., 27. punkts), ieinteresētās trešās personas piespiedu izpildes pasākumus var apstrīdēt atbilstoši kārtībai, kāda ir paredzēta tās valsts tiesībās, kurā notiek piespiedu izpilde (skat. iepriekš minēto spriedumu lietā *Deutsche Genossenschaftsbank*, 18. punkts).

30 Šādi secinājumi tādā pašā veidā ir jāattiecina uz Regulu Nr. 44/2001. Tos pamato šīs regulas astoņpadsmitais apsvērums, kurā ir norāde par deklarācijas, ar ko konstatē izpildāmību, iespējamajiem pārsūdzības veidiem. Minētajā apsvērumā šāda iespēja ir skaidri paredzēta tikai prasītājiem un atbildētājiem.

31 No visa iepriekš minētā izriet, ka Regulas Nr. 44/2001 43. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka parādnieka kreditors nevar pārsūdzēt lēmumu par izpildāmības deklarācijas pieteikumu, ja tas formāli nav rīkojies kā procesa puse tiesvedībā, kurā cits šī parādnieka kreditors ir prasījis šādu izpildāmības deklarāciju.

Par tiesāšanās izdevumiem

32 Attiecībā uz pamata lietas dalībniekiem šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Tiesāšanās izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto lietas dalībnieku tiesāšanās izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (pirmā palāta) nospriež:

Padomes 2000. gada 22. decembra Regulas (EK) Nr. 44/2001 par jurisdikciju un spriedumu atzīšanu un izpildi civillietās un komerclietās 43. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka parādnieka kreditors nevar pārsūdzēt lēmumu par izpildāmības deklarācijas pieteikumu, ja tas formāli nav rīkojies kā procesa puse tiesvedībā, kurā cits šī parādnieka kreditors ir prasījis šādu izpildāmības deklarāciju.

[Paraksti]